

Література

1. В.И. Байденко, М.Б. Гузаиров, Н.А. Селезнёва. Актуальные вопросы современной дидактики высшего образования: европейский ракурс. – Москва-Уфа: Уфимский государственный авиационный технический университет (УГАТУ), 2012. – 293 с.
2. «A Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles. Including Programme Competences and Programme Learning Outcomes» / електронний ресурс, режим доступу: http://www.core-project.eu/documents/Tuning_Guide_Publicada_Co_Re.pdf
3. Robert B. Barr, John Tagg. From teaching to learning – a new paradigm for Undergraduate education // Change. – 1995, November/December. – P. 13–25 / електронний ресурс, режим доступу: <http://www.maine.edu/pdf/BarrandTagg.pdf>
4. O'Neill G. and McMahon T. Student-centred learning: what does it mean for students and lecturers? // Emerging issues in the practice of University Learning and Teaching / Ed. by G. O'Neill, S. Moore and B. McMullin, Dublin: AISHE, 2005 / електронний ресурс, режим доступу: http://www.aishe.org/readings/2005-1/oneill-mcmahon-Tues_19th_Oct_SCL.pdf

*Лаурененко В.В., к.е.н.,
доцент кафедри економіки підприємств*

МАТРИЦІ ОЦІНЮВАННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ НА ЗАСАДАХ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ

Згідно Довіднику Європейської системи перенесення і накопичення кредитів (ЄКТС) [1], студентоцентроване навчання є процесом якісної трансформації навчального середовища для студентів та інших осіб, які навчаються, метою якого є поліпшення їх автономії і здатності до критичного мислення на основі результатного підходу. Визначальною компонентою цього є використання, як інструменту забезпечення якості освіти, категорій компетентностей і результатів навчання, які у сукупності формують ядро студентоцентрованої моделі. У межах Європейського простору вищої освіти (ЄПВО) орієнтація на студентоцентризм забезпечує прозорість й зрозумілість освітнього процесу, а, отже, відіграє ефективну роль у стимулюванні змін і модернізації освітніх програм. Реалізація ЄКТС заохочує до зміни парадигми підходу від навчання, орієнтованого на викладача, до студентоцентрованого навчання, що визнано основоположним принципом ЄПВО.

Стандартами [2] визначено, що освітні програми знаходяться у центрі місії закладів вищої освіти, пов'язаної з викладанням, що відображається у необхідності розробки процедури їх (оновлення та удосконалення). З інституційної точки зору, розробка програми означає написання навчального плану і вираження його компонентів у кредитах із зазначенням результатів навчання та пов'язаного з ними навантаження, видів навчальної діяльності, методів викладання і процедур/критеріїв оцінювання. У проекті Тюнінг [3] освітня програма не є простою кількістю слабо пов'язаних між собою навчальних дисциплін, вона повинна розглядатися як єдине ціле, що вимагає більш комплексного підходу.

Основним інструментом збалансування та розвитку освітньої програми на засадах студентоцентризму є складання матриць перевірки кореляції компетентностей і загальних результатів навчання (табл. 1), а також результатів її окремих освітніх компонентів (модулів, дисциплін, тем). З практичної точки зору, це означає, що матриці оцінювання деталізуються до такого рівня, на якому можна було б виявити внесок окремих тем і дисциплін у досягнення загальних результатів навчання. Такий підхід дозволяє виявити та виправити нерівномірності й диспропорції у змісті освітньої програми.

Таблиця 1

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ КОМПОНЕНТАМИ

Результати навчання за окремими компонентами	Компетентності									
	Програмні результати навчання									
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	G
Модуль 1/(дисципліна/Тема)		X			X					
Модуль 2/(дисципліна/Тема)	X			X			X			
Модуль 3/дисципліна/Тема		X				X			X	
Модуль 4/дисципліна/Тема	X		X							X

Оновлення освітніх програм на засадах студентоцентризму для спеціалізованого університету складним завданням, оскільки одночасно вимагає пошуку нових навчальних перспектив і горизонтів, застосування вираженої і збалансованої внутрішньої навчально-методичної політики та створення можливостей для розвитку професорсько-викладацького персоналу.

Література

1. Довідник користувача ЄКТС/ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: eenu.edu.ua/sites/default/files/.../dovidnik.docx
2. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
3. Вступне слово до проекту Тьюнінг – гармонізація освітніх структур у Європі. Внесок університетів у Болонський процес/[Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_Brochure_Ukrainian_version.pdf

*Степаненко С.В., к.е.н.,
професор, завідувач кафедри
історії та теорії господарства*

*Думати легко, діяти важко,
а перетворити думку на дію –
найбільш складне завдання на світі
(Й.Гете)
Велика мета освіти це не знання, а дії
(Герберт Спенсер)*

НАУКОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ОСВІТНІХ (НАУКОВИХ) ПРОГРАМ НОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Важливим напрямком реалізації положень Закону України «Про вищу освіту» є запровадження в нашій країні нових спеціальностей, передбачених «Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими ведеться підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженого постановою КМ України від 29 квітня 2015 р. №266. Успішне виконання поставлених завдань передбачає здійснення ряду послідовних кроків, серед яких: розробка стандарту освіти, як основи отримання студентами диплому Держаного зразка; дотримання вимог до якості вищої освіти, сформованих Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти; підготовка навчальними закладами освітніх (наукових) програм, що відповідають умовам ліцензування освітньої діяльності та акредитації освітніх програм тощо. Якщо підготовка стандартів та вимог до якості освіти покладається на Міністерство освіти та Національне агентство, то розробка освітніх (наукових) програм є відповідальністю навчальних закладів.

У досягненні високого рівня сучасної вищої економічної освіти вирішальну роль відіграє створення науково обґрунтованих освітніх (наукових) програм. Вони повинні бути направлені на вирішення таких основопологаючих завдань вищої освіти:

- надання всім складовим освітніх (наукових) програм та науково освітньої діяльності в цілому *студентоцентричного* спрямування;
- поглиблення *наукового змісту* освіти;
- забезпечення *єдності науки й практики*.

Студентоцентричне спрямування науково освітньої діяльності передбачає створення всіх умов для розвитку особистісних та професійних якостей студентів, необхідних для успішної суспільної та фахової діяльності. Реалізація даного принципу в освітніх (наукових) програмах передбачає:

- спрямування науково-освітнього процесу на кінцеві результати навчання відображених у набутих *освітніх компетенціях*;
- урахування в освітніх (наукових) програмах пріоритетів особи що навчається: реалістичність запланованого навчального навантаження; надання можливостей щодо вибору змісту, темпу, способу та місця навчання;
- відображення досягнень світової економічної науки та передової практики в організації науково освітнього процесу тощо.